

Egyetemtörténet

Az első szegedi diáklapoktól napjainkig

2019. augusztus 08.

Lassan 100 éve, hogy megjelent az első szegedi egyetemi újság, az Új Élet. Az elmúlt évtizedek során számos egyetemi lap jelent meg hosszabb-rövidebb időre, annak ellenére, hogy a történelem is nehezítette a lapok életben maradását. Azonban az egyetemi újság hagyománya a Szegedi Tudományegyetemen túlélt mindent, a mai napig megjelenik az első lapok utódja, a Szegedi Egyetem Magazin.

Az első egyetemi újság még az egyetem előző székhelyén, Kolozsváron jelent meg *Kolozsvári Egyetemi Lapok* (http://univ.bibl.u-szeged.hu/view/collection/col=5Fegy.publication_full.html#group_Kolozsv=E1ri_ egyetemi_lapok_ =3A_az_Egyetemi_K=F6r_ =E9s_a_seg=E9lyegyletek_hivatalos_lapi) címmel. Az első szegedi hallgatói lapot, az *Új Életet* 1922. február 11-től december 20-ig szerkesztették az egyetem diákjai, amelyben a cikkek nagy része még Erdéllyel kapcsolatos témákat dolgozott fel. A kezdetekben hetente, később kéthetente megjelenő lapban már reklámokat és hirdetéseket is találhattunk. Az Új Élethez hasonlóan később számos egyetemi lap bizonyult rövid életűnek, részben pénzügyi okok miatt, részben pedig azért, mert az újságokat szerkesztő diákok befejezték tanulmányaikat.

(/site/upload/2019/08/uj_elet.jpg)

1922 táján, amikor az egyetemi sajtó is megszületett az oktatás négy épületben folyt, szerény infrastrukturális háttér állt a hallgatók és egyetemi dolgozók rendelkezésére. – 1926-ra azonban grandiózus vállalkozások indultak be, közülük is kiemelkedtek a Dóm körüli építkezések. Ennek köszönhető, hogy az 1929-es gazdasági válság Szegeden csak 1931-től éreztette igazán hatását. Kezdetben körülbelül ezer beiratkozott hallgatóval rendelkezett az egyetem, majd a gazdasági válság idején 1500-2000 egyetemista folytatta Szegeden tanulmányait, ez a szám azonban a harmincas, és különösen a negyvenes évekre visszaesett körülbelül a felére. Az egyetem Szegedre kerülésével egyetemi egyesületek is alakultak, hozzájuk pedig egyetemi lapok kapcsolódtak – emeli ki Vajda Tamás, az SZTE Szaklevéltár vezetője.

Egységtörékvés a hallgatói lapokban

Szent-Györgyi Albert mint rektor a számos diákegyesületben szétforgácsolódott egyetemi ifjúságot egyetlen nagy, egységes, erős diákszervezetbe tömörítette, amely a Szegedi Egyetemi Ifjúság nevet kapta. Az egyesületek mellett az egyes lapok egyéb kezdeményezésekhez is kötődtek. A Szegedi Fiatalköz Művészeti Kollégiuma, melynek tagjai között volt Sík Sándor, Radnóti Miklós vagy Ortutay Gyula is, 1928 és 1938 között adta ki a *Szegedi Kis Kalendáriumait* (http://univ.bibl.u-szeged.hu/view/collection/col=5Fmuvkoll.publication_full.html). A zsebnaptárak a Szeged környéki tanyavilágban összegyűjtött népdalokat, rigmusokat és azokhoz tartozó illusztrációkat tartalmazták. Az utánuk befolyt összegből a művészeti kollégium tizenhat saját kötet kiadását tudta finanszírozni. A kalendárium mellett azonban folyóirattal is rendelkezett: *A színpad* (http://univ.bibl.u-szeged.hu/view/collection/col=5Fmuvkoll.publication_full.html) című lap Hont Ferenc, a Szegedi Szabadtéri Játékok egyik kezdeményezőjének főszerkesztésében jelent meg. Az egyetemi újságok szerkesztőire természetesen hatottak a kortárs lapok, így a diáklapok is gyakran tartalmaztak színházi kritikákat, könyvismertetéseket és beszámolókat sporteseményekről.

(/site/upload/2019/08/szegedi_hid.jpg)

A *Szegei Híd* (http://univ.bibl.u-szeged.hu/view/collection/col=5Fegy.publication_full.html#group_Szegei_h=EDd_3A_a_Szegei_Egyetemi_lfjus=E1g_5B=21lfj=FA=5E1g=5D_lapja)

létrehozását egységes diákszervezet támogatta 1941-ben, ekkor az egyetem már Horthy Miklós nevét viselte. A hallgatói lapban oktatók is publikáltak, köztük Szent-Györgyi Albert. Ráczné Mojzes Katalin, az SZTE Klebelsberg Könyvtár Egyetemi Gyűjteményének korábbi vezetője szerint egyfajta egységtörekvés mindig is jellemezte az egyetemi hallgatókat, köztük az újságok szerkesztőit is, mely azonban soha nem járt végül teljes sikerrel. Az 1950-es évekből Ráczné Mojzes Katalin több cikket is kiemel, köztük egy a diákokthozonok rendjének fontosságáról szóló írást, melynek szerzője méltatta a pedáns szobák lakóit, míg a rendetleneket kipellengérezte. Az ezen időszakban megjelent beszámolókból természetesen nem maradhattak ki a Rákosi Máttyás születésnapjáról, illetve az ahhoz kötődő tanulmányi versenyekről szóló tudósítások sem.

Egyetlen számot élt az Egyetemi Élet

Az 1946 szeptemberében jelentkező, egyetlen lapszámot megélt *Egyetemi Életet* (<http://univ.bibl.u-szeged.hu/17256/>) a *Szegei Híd* folytatásaként képzelték el, külalakjával is a *Szegei Híd* formáját követték. Az Ablaka Nyomdában készült lap Tóth László rektor vezércikke és a diákegységről írt publicisztika mellett részletesen beszámolt a Szegedi Egyetemi és Főiskolai Ifjúság (SZEFI) 1946 májusában Szegeden tartott országos értekezletéről. A tudósítás szerint a SZEFI szegedi elnöke, Péter László – a Keresztury Dezső kultuszminisztert és Tóth László rektort üdvözlő – pohárköszöntőjében egyebek közt ezt mondta: „Az egyetem: universitas. Nemcsak a tudományok egyetemességét jelenti, hanem azt is, hogy benne a diákság és a tanárság egyetemben dolgoznak, együttesen. E kettő teszi az egyetemet...”

(/site/upload/2019/08/egyetemi_elet.jpg)

Több mint 65 éves a Szegedi Egyetem lap

1953. január 26-án jelent meg a Szegedi Tudományegyetem, Orvosegyetem és Pedagógiai Főiskola lapja a Szegedi Egyetem (http://univ.bibl.u-szeged.hu/view/collection/col=5Fegy.publication_full.html#group_Szegei_Egyetem_3A_a_Szegei_Tudom=E1nyegyetem,_Orvosegyetem_=E9s_Pedag=F3gi). Az I. évfolyam 1. számában az egyetemi újság feladataként határozták meg az eredményes oktató-nevelő munka, kutató és gyógyító tevékenység segítségét, a jó eredmények széleskörűen ismertté tételét. „Az egyetemi újságnak mindenekelőtt hallgatóink jó tanulmányi eredményeiért való küzdelemben kell gyorsanható eszköznek bizonyulna” – olvasható a lapban. A több mint 65 éve működő lap életében ugyan történtek kisebb-nagyobb változások, átalakítások, de a mai napig megjelenik Szegedi Egyetem Magazin (*/sztemagazin*) címmel.

SZTEinfo

Forrás:

Az első szegedi diáklapokat mutatták be a Sajtóklubban ([/sztehirek/hirarchivum/2012-november/elso-szegedi](http://sztehirek/hirarchivum/2012-november/elso-szegedi))

Sajtóklub: Milyen újságot olvastak és írtak a szegedi egyetemisták? ([/sztehirek/hirarchivum/2012-november/sajtoklub-milyen-ujsgot](http://sztehirek/hirarchivum/2012-november/sajtoklub-milyen-ujsgot))

Egyetlen számot élt az Egyetemi Élet ([/sztemagazin/kultura/egyetlen-szamot-elt](http://sztemagazin/kultura/egyetlen-szamot-elt))

Az Egyetem neve:

Szegedi Tudományegyetem

Rövidített megnevezése: SZTE

Székhelye: Szeged, Dugonics tér 13.

Postacíme: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.

Központi telefonszáma: (62) 544-000